

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 17/12/2024 09:14
Sayı: E-120.07.03-1549045

7/19766

Sayı :E-75833232-610-6409011
Konu :Soru Önergeleri

GÜNLÜDÜR
16/12/2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi :29.11.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1538626 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, İzmir Milletvekili Sayın Mustafa BİLİCİ tarafından tevcih edilen 7/19766 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek' te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:E8D50B7D-DCB0-4300-9715-8A321899F533

Belge Doğrulama Adresi:<https://www.turkiye.gov.tr/stb-ebys>

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA

Telefon :03122016100

Bilgi İçin:soruonergesi@sanayi.gov.tr

Faks:03122016103

İnternet adresi: www.sanayi.gov.tr

Kep:sanayiveteknolojibakanligi.strateji@hs01.kep.tr

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA BİLİCİ'NİN
7/19766 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri, kalkınma açısından Türkiye'nin diğer coğrafi bölgelerinin gerisinde kalmaktadır. Sanayi yatırımları, şüphesiz ki bu bölgemizde istihdam olanaklarını arttıracak, ekonomik kalkınmayı hızlandıracak ve bölgesel eşitsizlikleri azaltacaktır. Bu bağlamda, bu bölgelerdeki sanayi yatırımlarının artırılmasına yönelik Bakanlık tarafından yürütülen çalışmaların değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu bilgilendirme ışığında:

Soru 1- Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nde 2024 yılı itibarıyla mevcut sanayi yatırımlarının toplam hacmi ve sektörlere göre dağılımı ne şekildedir?

Soru 2- Bu bölgelerde sanayi yatırımların teşvik amacıyla 2024 yılında sağlanan destek ve teşviklerin toplam miktarı nedir?

Soru 3- Organize sanayi bölgelerinin bu bölgelerimizdeki sayısı ve işletme durumları ne durumdadır? Yeni OSB projeleri planlanmakta mıdır?

Soru 4- Sanayi yatırımlarının artırılması için Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'ne özel olarak hazırlanan stratejik planlar veya projeler bulunmakta mıdır?

Soru 5- Bölgede sanayi yatırımları için yerli ve yabancı yatırımcıların ilgisini çekmeye yönelik Bakanlık tarafından yürütülen bilgilendirme ve iş birliği çalışmaları nelerdir?

Soru 6- Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nde sanayi yatırımlarını artırmak amacıyla bölge halkına yönelik mesleki eğitim ve iş gücü geliştirme projeleri mevcut mudur?

CEVAPLAR

Cevap 1-2-3-4-5-6- Bakanlığımızca; Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'ndeki illerimizin ekonomik yapısını kuvvetlendirmek, istihdamı artırmak, sanayi altyapısı ve kapasitesini geliştirmek, yerel kalkınmayı hızlandırmak ve deprem yaralarını sarmak amacıyla yapılan proje ve çalışmalara büyük önem verilmektedir. Bu bağlamda, Bölgede faaliyet gösteren yatırımcı, KOBİ, sanayici, esnaf, girişimci ve sivil toplum kuruluşları ile yakın işbirliği içinde kalkınmayı destekleyici geniş yelpazede çalışmalar etkin bir şekilde yürütülmektedir.

Bakanlığımızca bugüne kadar Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde tamamlanarak sanayicilerimizin hizmetine sunulan OSB projelerine 2024 yılı fiyatları ile yaklaşık 32,5 milyar TL kredi desteği verilmiştir. Bölgede kurulan 50 OSB'nin 39 adedinde üretime başlanılmış olup, diğer 11 OSB'de inşaat ve proje çalışmaları devam etmektedir. Söz konusu OSB'lerde üretime geçen 4.216 parselde yaklaşık 500 bin kişi istihdam edilmektedir. Bölgedeki OSB'lerde kurulacak fabrikalar için 1.072 parselde inşaat, 1.013 parselde ise proje çalışmaları sürdürülmektedir. Tüm parsellerde üretime geçilmesiyle birlikte istihdamın 650 bin kişiye ulaşması öngörülmektedir.

Bakanlığımızın 2024 yılı Yatırım Programında ise Doğu ve Güneydoğu Bölgelerinde devam eden 33 OSB Projesi bulunmaktadır. Bu projeler için 2024 yılında 1,2 milyar TL olmak üzere bugüne kadar toplamda 8,8 milyar TL harcama yapılmıştır. Sanayinin ülke geneline yayılması

ve bölgesel eşitsizliklerin giderilmesi hedefiyle, devam eden projeler için verilen toplam desteğin yaklaşık yüzde 40'ı bu bölgede yer alan projelere harcanmıştır.

OSB proje desteklerinin yanı sıra, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yaklaşık 62 bin vatandaşımıza daha sağlıklı şartlarda çalışma imkânı sağlayan 19.134 işyerine sahip, Bakanlığımız kredi desteğinden yararlanmış 102 adet Sanayi Sitesi (SS) bulunmaktadır. Bakanlığımızca bugüne kadar tamamlanarak sanayicilerimizin hizmetine sunulan Sanayi Sitesi projelerine 2024 yılı fiyatları ile 31 milyar TL tutarında kredi desteği sağlanmıştır. 2024 Yılı Yatırım Programındaki devam eden 20 SS projesi için 2024 yılında 2 Milyar 715 milyon TL, bugüne kadar ise toplamda 4 Milyar TL harcama yapılmıştır.

Sonuç olarak Bakanlığımızca, planlı sanayi alanlarının artırılması ve bölgeler arası eşitsizliklerin giderilmesi amacıyla Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölge illerimizde yer alan OSB ve SS projelerine yönelik olarak 4 milyar TL'si 2024 yılında olmak üzere bugüne kadar toplam 66,5 milyar TL büyüklüğünde destek sağlanmıştır.

İlaveten, büyümek ve kapasitesini artırmak isteyen sanayicilerimizin alan ihtiyaçlarını karşılamak üzere 4 ilde (*Ardahan, Gaziantep, Mardin, Şırnak*) 1.850 hektar büyüklüğünde 4 adet Yeni OSB projesi ile 7 ilde (*Adıyaman, Batman, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Gaziantep, Şanlıurfa*) 1.569 hektar büyüklüğünde 7 OSB'de ilave alan yer seçimi çalışmalarımız devam etmektedir.

Bu çalışmaların yanı sıra, Bakanlığımız ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan “Mesleki ve Teknik Eğitim İşbirliği Protokolü” kapsamında; bölge illerinde OSB içi eğitimi devam eden meslek yüksekokulları, mesleki ve teknik liseler ile Mesleki Eğitim Merkezleri aracılığıyla OSB'ler ile eşleştirilen okullarda toplamda yaklaşık 27 bin 500 öğrencimize mesleki ve teknik eğitim sağlanmaktadır.

Bölgedeki yatırımların teşviki hususunda ise; “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” kapsamındaki en yüksek teşvikler bölge illerinde yapılan yatırımlara sunulmaktadır. Bölge illerinin hemen hemen tamamı, Cazibe Merkezleri Programı, OSB ve ilçe bazlı alt bölge desteği gibi uygulamalar ile birlikte 6. Bölge teşviklerinden yararlanmaktadır.

Bu bağlamda, mevcut yatırım teşvik sisteminin uygulanmakta olduğu yaklaşık 12 yıllık dönemde, Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerimizdeki yatırımlar için toplam 18.038 adet Yatırım Teşvik Belgesi (YTB) düzenlenmiş olup, bu belgeler kapsamında 1,33 trilyon TL tutarında sabit yatırım yapılması ve 906.458 kişiye istihdam sağlanması öngörülmüştür. Sadece 2024 yılında düzenlenen 1.984 teşvik belgesi kapsamında ise, 72.917 istihdam oluşturacak 116 milyar TL tutarında yatırım harekete geçirilmiştir.

Bölgede Bakanlığımız koordinasyonunda “Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı”, “Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)”, “Çalışan ve Üreten Gençler Programları” uygulanmakta ve çeşitli teknik ve finansal destekler sunulmaktadır. Bu çerçevede, bölge illerinde hazır giyim ve ayakkabı sektörlerine yönelik toplam 52 hazır fabrika kurulmuştur. Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı çerçevesinde 2024 yılında 3 projeye 100 milyon TL'lik destek verilirken, yararlanıcıların eş finansman katkısıyla beraber 122,5 milyon TL'lik yatırım hacmi oluşturulmuştur. SOGEP kapsamında ise, dezavantajlı kişilerin mesleki becerilerinin geliştirilmesi ve iş gücünü nitelikli hale getirmek amacıyla hayata geçirilen 6 projeye toplamda 44,3 milyon TL destek sağlanırken bu projeler, İpekyolu, Karacadağ, Kuzeydoğu Anadolu, Serhat ve Doğu Anadolu Kalkınma Ajansları tarafından yürütülmüştür.

Bu meyanda, Bakanlığımızca hazırlanan ve Bölgesel kalkınmayla ilgili temel strateji ve planları belirleyen “2024-2028 dönemi Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS)” taslak çalışması Kabinede görüşölmüş olup Cumhurbaşkanımızın onayına sunulmuştur. Ayrıca; Bakanlığımız koordinasyonunda bölgede faaliyetlerini sürdüren Kalkınma Ajanslarına bağlı olarak illerde kurulu olan yatırım destek ofisleri (YDO) tarafından Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yatırım ortamının geliştirilmesine yönelik çalışmalara yoğun bir şekilde devam edilmektedir.

Diğer taraftan, finansmanı Bakanlığımız ile AB tarafından sağlanan “Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA)” kapsamında 2007 yılından bu yana Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerimizdeki 30 proje için toplamda 170 milyon Avro harcama yapılmıştır. Devam eden 9 proje için 2024 yılında yapılan harcama tutarı ise 6.7 milyon Avrodur.

KOSGEB tarafından 2010-2024 yıllarında Doğu Anadolu Bölgesinde 48.541 işletmeye 9,08 Milyar TL, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde 31.248 işletmeye 5,23 milyar TL destek ödemesi gerçekleştirmiştir.

Son olarak KOSGEB tarafından ise, 2024 yılında; Doğu Anadolu Bölgesinde 4.063 işletmeye yaklaşık 1.1 milyar TL, Güneydoğu Anadolu’daki 5.649 işletmeye ise 1.2 milyar olmak üzere toplamda 9.712 işletmeye 2.3 milyar TL tutarında destek ödemesi yapılmıştır. Bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarınca Doğu ve Güneydoğu bölge illerimizdeki çeşitli projelere yönelik istikrarlı devlet desteğinin sağlanmasına önümüzdeki dönemde de devam edilecektir.